

לילה השבוע העולם הזה

ביקוש והצט של:

דירות

כלי רכב

עבודה

עסקים

שידונים

שונות

כל המדורים יזיפו החל מהגליון הבא

מאורגן ע"י מחלקת המודעות של "דחף" מפעלי פרסום, ארגון והפצה בע"מ אלנבי 123, תל-אביב

ת. ד. 1334, 20. 3557

אנשים

"כאן לא פארים!"

אינדינאות בלתי-צפויה ציפתה לחיכ ה פועל המזרחי יצחק רפאל שעה שישב בגילוי-ראש באולם ימק"א בירושלים, בעת הופעתם של צמד הקומיקאים דזיגן ושר מאכר. תלמיד ישיבה, שישב באולם, ניגש אל החיכ חסר-הכיפה ואמר לו: "אדוני! כאן לא פארים! שם אתה יכול לשבת ב-קברטים, אך אם רצונך לשבת כאן בגילוי-ראש ולהעליב אנשים דתיים בפומבי, תפסיק לנאום על הדת בכנסת! אתה מבייש אותי!" לאחר מכן סירב הצעיר לזוז ממקומו של רפאל, גרם לכך שהתעניינות הקהל גידה מן הבמה (שעליה הציגו אותה שעה סאתר רה על השליחים לחוץ-לארץ) אל הסאתרה החיה באולם. רפאל, שרצה לקום ולעזוב את האולם מרוב בושה, נשאר לבסוף אחרי שאשתו שמה על ראשו את מגבעתו. נשאר בלתי-מרוצה רק הצופה שישב מאחורי גבו של רפאל. "הוא הסתיר לי את כל הה צנה". . . כאשר נערכה השבוע בביתו של חיכ מפא"י עקיבא גולדברג חתונת בנו, הפכה הדירה לכמעט-מושב-כנסת. לאחר ש-התכנסו מרבית החיכים, חיכו הנוכחים ל-יושבי-ראש הכנסת יוסף שפרינצק, הגר באותו בית, שאיחר לרדת. לבסוף, יצא חיכ הפועל המזרחי מיכאל חזני אל המרפסת וצעק לעבר חלונו של שפרינצק: "קח את הפטיש ורד! כולם כבר באו!". . . בנימוק מעניין השתמשה שרת-החוץ גולדברג מאיר כאשר המליצה בפני הממשלה על מינויו של יעקב הרצוג כציר ישראל בווינג'טון. "במדינה ששר החוץ שלה ג'ון פוס'טר ראלס הוא כומר", אמרה, "טוב ש-הציר הישראלי יהיה רב בן רב."

אשה ידועה בציבור

שר-הבריאות ישראל ברזילי נראה הי-שבוע במרפאה המרכזית של קופת-החולים ברחוב זמנהוף בתל-אביב, כשהוא יושב ב-תור בסבלנות ומחכה לטיפול רפואי. ראה אותו אחד הילדים החולים, ומשך בשרחל אביו: "מה זה, אבא? גם שר-הבריאות יכול להיות חולה?". . . לאחר שהמושג החוקי "לרבות הידועה בציבור כאשתו", המצוי בשמונה חוקים ישראליים, עורר השבוע את זעמו המחודש של חיכ אג"י שלמה לר"ג, שקרא לה בשם "הדמות האפלה של הגניבה בדת האחרית למערכת החוקים שלנו" — הודה ש-המשפטים פנחס רוזן כי יש צורך בתיקון, אם כי לא מתוך גי-מקור של החיכ הדתי. "יש לשקול מחדש את ההוראה הנ"ל", אמר רוזן, "כדי למנוע אפשרות שהמדינה תצטרך לשלם פעמיים, גם לאשה החוקית וגם לאשה הידועה בצי-בור כאשתו". . . לפגישה מעניינת היו עדים כשבוע שעבר סועדי פנינת המזרח ב-ירושלים, כאשר נפגש ראובן ("רומק") גרינברג עם בן-דודו עזרא דיין מחדרה, יועצו המיוחד של ראש הממשלה לעניינים ערביים, ועם מוכירו של ביג"י יצחק נבון. רומק הכריז בקול רם באוזני השניים, כי לאחר ההשמצות האישיות חסרות-השחר שהוטחו כלפיו על ידי השב"ג, יש בדעתו

גבור המינויות: אחרי ששבועון קולנוע צרפתי פירסם צילום זה של היפיפישה ראלית זיוה שפיר, כחודש שעבר, כהוכחה לפסוק: "המינויות אינה יודעת גבורות!" אמר השבועון דיפלומט צרפתי בתלי אכיב: "מה הפלא? הרי גם למי דינת ישראל עצמה אין כל גבור."

להגביר את מלחמתו במשטר ולגלות בקרוב כמה גילויים מרעישים נוספים על השחיתות במשטרה. ★ ★ ★

קאליפסו ישראלי

איש הנחלת יסוקנות שניאור זלמן שז"ר, שחזר השבוע מארצות-הברית, הו-דרו לבקר סמוך לבואו בכפר חב"ד כדי למ-סור לתושביו דרישת שלום אישית מן הרבי שלהם מנחם מנדל שניאורסון, המת-גורר בניו-יורק. זקני החסידים הצטופפו סביב שו"ר באחד מבתי הכפר עד לשעה מאוחרת בלילה, כדי לשמוע חדשות טריות מחצר הרבי. . . חיכ מפא"י משה שרת פירסם השבוע בהאזק מאמר ארוך ויסודי על בעיות לשוניות חסרות-השיבות, שרק קוראים חדי-עין יכלו להבחין בסופו בסיבה האמיתית לכתיבתו: בין השאר, תקף שרת במאמר זה את שימושי הלשוניים של מ. בן-קדם, המסתורי, אשר פירסם מאמר תוק-פני נגד ממשלת ישראל ביריחו בטרם. מאמר זה יוחס לשרת עצמו, ביריחו לאור העובדה שהוא השתמש בעבר בשם העט "מ. בן-קדם", ושרת ראה כנראה צורך רציני ל-הרחיק כל חשד מעצמו. . . הרב הראשי לישראל יצחק אייזיק הלוי הרצוג שלח השבוע כשי לנשיא הקודם של ארצות-הברית הארי טרומאן, שלושה כלי זכוכית עתיקים שנתגלו בישראל. . . השבועון האמריקאי טיים מסר השבוע כי הזמר הכושי הארי באלאפונטה, שזכה לאחרונה לשיא הפופולאריות בשירי הקאליפסו שלו כלל בתוכנית הופעותיו גם "שיר-לכת יש-ראלי".

פסוקי השבוע

- שרי-האוצר לוי אשכול, בספרו על מסעו האחרון בארצות-הברית: "נהגתי בשיטה של יהודי בעירת הגליציאית שיצא ליריד והסתובב בו, תוך כדי מישוש הסחורה בכל עגלה."
- ח"כ חרות מנחם בגין, בדיון על המפעלים הכלכליים של מפלגתו: "אני מוכן ללכת למען המולדת בבזבז של דם, אף על פי שאני שונא שפיכות דמים, אבל אינני מוכן ללכת בבזבז של עיסקות כלכליות."
- נציג מפ"ם בהנהלת חברת העובדים ברוך לין, בהתלוננו על קיפוח מפלגתו במוסדות הכלכליים של ההסתדרות: "יש בתוכנו חברים מוכשרים לניהול המשק לא פחות מאשר במפא"י. אל ירבו לדבר על שיתוף, תוך הסכמה לשתפנו רק במועצות המוסדות שתפקידן לשמוע אינפורמציה ולשתתף תה."
- ההומוריסט אפרים קישון, על הטיהורים האחרונים בברית-המועצות: "שינויים מרחיקי לכת לעזאזל."
- שרת-החוץ גולדברג מאיר, על סגל משרדה: "יש בשירות-החוץ כל כך הרבה אנשים שהייתי רוצה כבר לראות אותם בחוץ."
- עורך-הדין מכבד קריצ'מן, במשפט קסטנר, אחרי שהעד אריאל אליאשוילי סיפר כי איים על אחד מחברי המחתרת לבל יעסוק עוד במחתרת: "כאן מדינה חופשית. כל אחד יכול להקים מחתרת."
- עדי-המדק אריאל אדיאשווילי, על הנאשם דן שמר: "הוא לא פחדן. הוא דחקא הלך לסרטים של בלשים."
- העיתונאי שאול הון, על העד אליאשוילי: "עם עדי-מלך כזה קשה לעלות על דרך המלך."
- העיתונאי נתן דונביץ, במסיבת עיתונאים: "השאלה היחידה הנשמעת במסיבת עיתונאים ישראלית אופיינית היא: תה או קפה?"
- כתב "הצופה" שמואל אבירון, בהיכנסו בלחית עסקן תועד הפועל של ההסתדרות לבית, בו נשאל מה הם רוצים לשתות, תה או קפה: "תנו לחברי קפה. תה הוא שותה ממילא כל היום."

ספרים

השתלבות עד מוות

היהודים בערב (מאת ד"ר י. בן זאב, הוצאת אחיאסף, 294 עמודים) הוא סיפור שגשוגם וירידתם של יהודי חצי ערב, מפרץ שלמה והנגב הדרומי. הפרשה ההיס-טורית המרתקת צורפה על-ידי בן זאב, אחד החוקרים הישראליים החתיקים ביותר בשטח זה, מפיסס סטגוני של מקורות ערביים, יוונים וחבשיים עתיקים, מימצאים ארכיאולוגיים וכתבות קדומות, בתוכן ה-כתובת המפורסמת, אשר נתגלתה במדבר סיני על-ידי חלל פטרה דן גלעד.

יהודי ערב כבשו לעצמם עמדות מפתח בכל רחבי האיזור, הקימו מצודות, גבו מסים מן השיירות. אחת המצודות החשובות ב-יותר שכנה באי יוטבה — טיראן של ימינו. עוד בתקופת הנבטים התפרסם אי זה בשודדי הים שלו, שהיו מתנפלים על אוניות ה-סוחר ושיירות המסחר של מלכי מצרים, ככלבים שוטפים. ההיסטוריונים היווניים למיניהם אף הסבירו כי דוחק משום כך כונה האי בשם אי כלביהים.

יהודי יוטבה ניהלו מערכה נואשת מול כוחה האדיר של קיסרות ביזאנטיה, אשר גברה אומר להפיץ את הנצרות בחצי האי סיני. בשנת 535 לערך לספירה עלה בידם להדוף התקפת מחץ של גיליונות ארטיס-מציבי צבאות פלשתינה. התקפה שניה של הביזאנטים מוטטה את חומת המצודה. מרבית הלווחמים הושמדו בקרב פנים אל פנים. הנותרים מצאו להם מקלט בקרב יהודי אילת הסמוכה.

השובה כפל כפליים ממצודת שודדי הים היהודיים של יוטבה היתה מלכות החמירים היהודית, אשר השתרעה בדרום חצי-האי ערב. המלכים החמיריים התגירו, לפי ה-מסורת הערבית, בשנת 375 לספירת הנוצרים, בהשפעת הכמים יהודיים, בני מדינה, ש-נקלעו לארצם. הם קיבלו את דתם החדשה בקנאות, החלו מגיירים את יושבי האיזורים הסמוכים בדם ואש, בניגוד גמור להשקפת היהדות המסורתית הסבורה כי הגרים קשים לישראל כספחת. כתגובה, יצא נגדם צבא חבשי של 70 אלף איש, הביס אותם סופית.

● סם עליכום" בה בשעה שישובי ה-יהודים במדבר סיני וברדום ערב נמחו על-ידי גייסות הביזאנטים והחבשים, הו-סיפו הקהילות היהודיות אשר במרכז חצי האי לשגשג יותר מתמיד. בני השבטים היהודיים, נציר וקוריטה, אשר ישבו ב-קירבת מדינה, השתלטו על כל שטחי החיים הכלכליים והתרבותיים, לקחו חלק במלחמת בוואת, אשר פרצה בשנת 617 לספירה בין השבטים הערביים אוס וחורגי.

השפעתם הדתית של יהודי מדינה על עובדי האלילים הסובבים אותם היתה כבירה, אף כי לא הגיעה לידי גיור מוחלט. הראיות להשפעה זו:

● במאות השנים האחרונות לפני הו-פעת מוחמד כבר נהגו יושבי ערב למול את בניהם, הירבו להישבע ב"מלת אברהם הנביאה" (ברית המילה של אברהם הצדיק).

● אנשי הדת הערביים, שהיו משנים את סדר חודשי השנה, קובעים חודשי קודש וחודשי חול, כונו בשם "נשיאים".

● הקוראן גדוש מלים עבריות, כגון ג'עזן, פרס, גיהנום, טעות, פורקן, שכניה, משנה. כן מופיעים בו סיפורים, כגון פרשת יוסף ואשת פוטיפרע ופרשת יציאת מצרים, כפי שעובדו על-ידי המדרש והאגדה.

בתקופה הראשונה לאחר הגירתו למדינה כרת מוחמד, נביא האיסלאם, אמנה עם שלושת השבטים היהודיים. אולם תוך שנה השתנה המצב מן הקצה אל הקצה. מוחמד ואנשיו ניסו לאסלם את היהודים. היהודים רבי ההשפעה הגיבו בחריפות, ברכו את מוחמד בכרכת "סם עליכום!" במקום "סלאם עליכום!"

מוחמד ניגש לפתרון הבעיה היהודית הפרטית שלו בגאוויות דיפלומטית. הוא הסתער תחילה על בני קינוק, שהוחרמו על-ידי שאר השבטים היהודיים, הרס את מבצריהם, היגלה אותם לארצו, סוריה.

תורם של בני נציר הגיע רק כעבור ארבע שנים. הם הסכימו לעזוב את שטח מדינה ולעבור לחיבר ולסוריה, לאחר ששם מוחמד מצור על מבצריהם וצוה לכרות את עצי התמרים שלהם. בשלב השלישי הושמדו בני קוריטה. מוחמד השאיר לעצמו שתיים מהם — ריחנה, אשר נשארה בדרגת פילגש בגלל סירובה להמיר את דתה, וצפיה, אשר היתה לאשת החוקית.